

נגיעות מפרשת השבוע ויקרא

ספר ויקרא פותח בקריאה של ה' אל משה " וַיִּקְרָא אֱלֹהִים-מִשָּׁה ". האות אל"ף שבמילה כתובה באות קטנה וחז"ל מפרשים שהיא רומזת לענוותנותו של משה רבנו. למרות כל מעלותיו משה נשאר "עניו מכל האדם אשר על פני האדמה" אופיו הצנוע של משה לא מנע ממנו להיות גדול המנהיגים ודמות נערצת בדתות רבות. בספר דברים משה נואם בצניעות רבה נאום של מנהיג דגול אשר הוביל בבטחה ובביטחון מלא עם עבדים משעבוד לגאולה וקשה לא פחות הוביל והנהיג את עם ישראל (שעד היום איננו עם קל להנהגה...) לאורך 40 שנים של מסעות מלאי פורענויות ותקופות קשות במדבר. משה למרות צניעותו לימד היטב מוסר ומעז להוכיח בצורה ישירה "בגובה העיניים" את עם ישראל. משה מעולם לא ניהל "קמפיין וכלכלת בחירות" הוא לא חשש מתחרות ומתחרים ואף התפלל לזה.

סיון רהב מאיר כותבת נקודות ודגשים על ספר ויקרא המדבר על עולם שיש בו קדוש וגם טמא יש היתרים יש איסורים ויש גבולות ברורים. בספר נבחין במושגים אקטואליים הקוראים לבידוד, סגר, הרחקה, התייחסות למגע אנושי שטיפת ידיים, חסימה הפה. הספר אינו פשוט לקריאה, להבנה ולקבלה ועוסק בעיקר בהלכות קורבנות ודיני המשכן. הסופר הרמן ווק כתב פחות או יותר " אם היו הופכים את התנ"ך לספר קריאה, ספר ויקרא היה בחוץ אבל היהודים מעולם לא קיצצו מילה אחת מן התורה... " הספר לא נועד לצבור רייטינג .

ויקרא פותח במילים " אָדָם כִּי-יִקְרִיב מִכֶּם קָרְבָן לַה' ", שואל בעל התניא בספרו תורה אור- לכאורה היה נכון יותר לכתוב אדם מכם כי יקריב קרבן לה' ולא אדם כי יקריב מכם ועונה שהתורה פונה בעיקר להקרבת הקורבן הפנימי שלנו ורוצה ללמד אותנו על עבודת הקורבנות הפנימית של כל אחד מאיתנו. "אָדָם כִּי-יִקְרִיב" כאשר אדם רוצה להתקרב לקב"ה - " מִכֶּם קָרְבָן לַה' " צריכים להקריב את הקורבן מתוכנו כלומר להקריב את התאוות שלנו ואת הרצונות והסיפוקים המיידים שלנו לדרך מאופקת. זאת במיוחד בזמננו כאשר לא ניתן להקריב קורבנות בבית המקדש. ישנם סוגים שונים ורבים של תאוות ומידות רעות. יש שצריכים לעבוד על מידת הכעס אחרים צריכים להתמודד עם תאוות שונות, אדם בשעת רעב אינו יכול לדלג על כשרות או על ברכות לפני ואחרי האוכל. אדם נדרש לפנות מזמנו היקר להתנדב, לתרום, לוותר ולהקריב את האגו שלו לטובת הזולת, לסלוח למחול ועוד דוגמאות רבות ויומיומיות .

נהוג ללמד ילדים קטנים אשר רק מתחילים ללמוד תורה את ספר ויקרא למרות הקושי שבו ולמרות שהוא עוסק רבות בנושא טומאה וטהרה ואיזה חטאים גדולים כבר יכלו לחטוא ילדים קטנים ? אלא חז"ל קבעו " יבואו טהורים ויתעסקו בטהורים." יש בילדים משהו תמים וטהור. הם טרם "התקלקלו" בחספוס ובציניות, לכן מתחילים ללמוד איתם דווקא נושאים של תמימות וטהרה.

לכל אחד מאיתנו יש שתי נפשות, האחת נפש אלוקית שכל רצונותיה הם לחשוב, לדבר ולעשות את רצון ה' והשנייה היא נפש חומרנית עם רצונות חומריים ואגואיסטים. באה התורה ומלמדת אותנו "אדם כי יקריב" כאשר האדם רוצה להתקרב לה' "מכם קרבן לה'" הוא צריך להקריב ממנו ומתוכו. לבטל את רצוננו מפני רצון ה', כפי שהמשנה אומרת "עשה רצונך כרצונו" הקרב את מה שאתה רוצה לקב"ה.

הרב חנן פורת ז"ל בהקדמה של ספרו "מעט מן האור" על ספר ויקרא מסביר שספר בראשית מכונה "ספר היצירה". לומדים שם על בריאת העולם והאדם ועל אבות האומה. ספר שמות נקרא "ספר הגאולה", ובו עם ישראל עובר מהייסורים והשעבוד אל יציאת מצרים ומעמד הר סיני. ספר ויקרא, מכונה "ספר הקדושה", הוא מציב תביעה נוקבת: קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלוהיכם. מהי הקדושה הזו? הרב פורת מסביר שמדובר בקדושה אנושית, לא שמיימית. קדושה של אנשים פיזיים, בעולם פיזי. קדושה שכל אחד עם מאמץ יכול להגיע אליה לא מדובר בקדושה של מלאכים ואחד העיקרים בקדושה הזו היא לכבד את הזולת ולהגיע לרמה של ואהבת לרעך כמוך אני ה' – לא בשמים היא.

שבת שלום.

שלר איתן